

FEMINISTLIKUST ENESEKAITSEST¹

Milla Ahola

Mul paluti kirjutada paar lehekülge feministliku enesekaitse teemal.

Olen feministlik aktivisti, 35 aastat vana, valge, lasteta, tugev ja terve skandinaavia naine, keda kutsuti läbi viima feministliku enesekaitse töötuba "Feministid saavad kell kolm" ürituse raames Tallinnas.

Niisuguse ettevõtmise juured, nagu ma aru saan, peituvad 1970. aastate Kanadas ja USAs, kus naised said kokku enesearengu gruppides, et jagada kogemusi ning omandada oskusi, kuidas ennast vaimse, verbaalse ja füüsilise vägivalda eest kaitsta. Tegemist oli naiste gruppidega, kes püüdsid mõista ja selgitada, kuidas vabaneda soolisest vägivallast, mida nende kallal tarvitavad tuttavad, sõbrad, austajad, sugulased, võõrad, kuid mis tuleneb ka nende endi sisemiselt omaksvõetud arusaamadest selle kohta, kuidas nad "peaksid" käituma ja mõtlema ning tundma seoses neile kui "naistele" omistatud rolliga – mitte "liiga" valjult rääkima, mitte "liiga" enesekindlalt käituma, mitte "liiga" palju ruumi võtma, ennastohverdavalt teiste eest hoolitsema, soovitatavalt aimama, mida temalt tahetakse ja soovitakse, ilma et keegi peaks valju häälega välja ütleva, mida neilt oodatakse. Väike grupp naisi, kes said kokku ja toetasid üksteist olukorras, kus nad rääkisid ja käitusid just nii lärmakalt ja enesekindlalt, kui nad soovisid ning võtsid just nii palju ruumi, kui hing ihkas, ilma et mingid välised või sisemised tegurid neid oleks takistanud.

40 aasta möödudes on põhimõte ikka sama: väike grupp naisi (või naisi ja sugu vahetanud inimesi või ainult sugu vahetanud inimesi), kes on otsustanud teatud aja, kas kuue kuu või aasta vältel koos õppida, lähtudes gruppi kuuluvate inimeste soovidest. Grupid kogunevad 1-4 korda kuus, 2-3 tundi korraga. Iga grupp otsustab ise, kuidas koolitusi korraldada.²

Sellisest koolitusest sügavalt huvitatud inimesi ei pruugi olla kerge leida. Pärast esimesi tutvustavaid koolitusi, kus saab näha ja proovida, kuidas asi tundub, pannakse grupid tavaliselt "lukku", kui on selgunud piisav hulk inimesi, kes tahavad oma aega sellisele kollektiivsele enesejõustamisele pühendada. Kindla liikmeskonnaga gruppide mõtteks on luua usalduse ja vastastikuse toetuse foon, mis võimaldab kergemini kogemusi jagada. See pole küll reegel (reegleid tegelikult polegi – on vaid traditsioon ja tava), kuid ütlesin, et väiksemates kui 4 inimesega gruppides on raske mängida läbi viia. Minu arvates oleks hea, kui gruppis oleks vähemalt 4 liiget, siis on koolitused toredad ja tulemuslikud.

Grupid moodustuvad ise, eesmärgiks on mittehierarhiline töökorraldus. Harjutuste väljamõtlemine ning grupi liikmete kaasamine nende läbiviimisse on kõigi grupi liikmete ülesanne. Koolituse valmistavad iga kord ette kaks inimest korraga vastavalt oma soovidele ja vajadustele. Mõnikord on koolituse sisuks arutelude läbiviimine, teinekord sisaldab see rohkem füüsilist tegevust. Ainus element, mida koolituse ülesehituses alati kasutatakse, on vestlusring koolituse alguses ja lõpus, kus osalised istuvad ringis ning saavad sõna, et jagada oma tundeid ja tähelepanekuid, ilma et teised neid katkestaks.

Teisteks sageli kasutatavateks elementideks on rollimängud, füüsilist tegevust sisaldavad mängud ja harjutused. Harjutuste ideede väljatöötamine on hea moodus grupi liikmete jõustamiseks, kus nad saavad kasutada oma loovust ning kus kujuneb usalduslik suhe ja arusaam, et see mis on oluline ühele inimesele, võib kasu tuua ka teistele.

¹ Huvi korral saab lugeda sama teksti arvutivõrgus:

<http://sosiaalikeskus.wordpress.com/2010/12/10/feminist-self-defense-philosophy/>

² Feministliku enesekaitse kohta rohkem infot leiab arvutivõrgus:

http://www.myspace.com/feminist_sister

Euroopas ja teistes maailma osades on erinevaid organiseerumise ning gruppi mittekuuluvate inimestega info vahetamise vorme. Mõnedel gruppidel on liidrid, konkreetsed inimesed, kes teisi koolitavad. On täiskasvanud koolitajaid, kes tegelevad lastega. Koolides viiakse läbi ka grupikoolitusi, kus kõik korraldatakse ise. Mõned räägivad riigitelevisioonis sellest, mida nad teevad. Osad grupid viivad koolitusi läbi väljaspoole infot jagamata. Koolitused võivad toimuda väga erinevate nimetuste all: feministlik enesekaitse, Wendo, Wenlido. Minu arusaamine ja kogemus info jagamise kohta on selline, et igast harjutusest, mida grupis tehakse, võib väljaspool gruppi rääkida, samas kui inimeste isiklikud lood hoitakse saladuses. On mitmeid põhjusi, miks infot salajas hoida. Me teame juhtumeist, kus gruppi kuuluvate naiste mehed naeruvääristavad naise sellist tegevust. On olnud ka juhtumeid, kus naised räägivad füüsilistest enesekaitse võtetest meespartneritele ning kus meespartner hiljem sedasama võtet naise vastu ära kasutab. Samuti oleme kuulnud juhtumeist, kus vaenuliku kogukonna liikmed on hävitanud koolitaja vara, mõned jalgrattad on põlema süüdatud. Mind ennast on naerualuseks tehtud, minu vastu on korduvalt välja astutud. Kogukond, kus elan, pole mulle võimaldanud koolitusruumide kasutamist ettekäändel, et meeste suhtes pole "õiglane", kui neid koolitustele ei võeta. See, et mehi ei kaasata, ei tähenda, et "meestest tehakse vaenlased" või et ollakse nende "vastu". Ma sooviksin, et mehed tegeleksid ise oma machomehe rolli loodud vangikongiga ning seda ilma emotsioonideta. Feministlikud enesekaitse grupid on kohaks, kus teatud reaalsusega kokku puutuvatel inimestel on ruum, kus olla ise ning kus leida erinevaid teid iseenda ja teisteni jõudmiseks. Seejuures on oluline, et grupid oleksid alati teadlikud sellest, et võimusuhted ja vägivald on üldlevinud ning sellega tuleb tegeleda igal pool. Olen kuulnud seksuaalsest rünnakust, mis leidis aset üksnes naistest koosnevas grupis ning sellest, kuidas selline käitumine käivitas tavalise äratõuke-mehhanismi ja lõhestas kogukonna kurjategija "poolt" ja "vastu" rinneteks. Esimeses grupis, milles osalesin, ei arutatud grupisiseseid võimusuhteid. Seetõttu sain üsnagi laastava kogemuse osaliseks, kus teised grupi liikmed ütlesid mulle, et peaksin ennast ravima. Klassikuuluvus ja erinevad taustad, samuti ka erinevad ootused suhtlemisviiside osas olid suures osas konflikti põhjusteks. Selle asemel, et kõik omavahel poliitilise võitluse raamistikus läbi arutada, suruti see "isiklikku / erasfääri" ning ma lahkusin grupist kui "sobimatu element".

Oluline on, et püütakse leida mooduseid, kuidas olemasolevatest võimusuhetest rääkida. Indias ollakse erinevustest ning nendest rääkimise viiside tähtsusest palju teadlikumad. Sealse võrgustiku koolitustes on hakatud rakendama mittevägivaldse suhtlemise põhimõtet.

Ma jätan igale grupile otsustusõiguse organiseeruda ükskõik, mil moel, mida nad oma konkreetsetes kontekstis mõistlikuks peavad. Mis puudutab info jagamist väljaspool gruppe ja võrgustikke, siis mina valin avatuse, kuna soovin, et rohkem naisi ja transseksuaale leiaksid jõu lätted, mis peituvad sellises organiseerumise vormis meie igapäevaelus, kus tihtipeale tegeldakse vaid lihtsa äraelamisega.

FEMINIST SELF DEFENCE'

Minna Ahola

I was asked to write one or two pages on the philosophy of feminist self defense.

I am an individual feminist activist – a 35-year-old, white, childless, able-bodied, Scandinavian woman – who was invited to do a workshop on feminist self defense for the event called "Feminists will arrive at 3 o'clock", in Tallinn, Estonia.

The background to this form of organizing, as I have come to understand it, has its roots in women getting together in consciousness raising groups in the 70's in Canada and the U.S, sharing experiences, and skills in how to defend themselves from everyday mental, verbal and physical assault. Groups of women focusing on understanding and figuring out how to break with the gendered violence coming their way from acquaintances, friends, lovers, relatives, strangers, as well as from their own internalized limiting ideas of how they 'should' behave, and think, and feel in relation to the

role given to them as 'woman' – Not speak 'too' loud. Not act 'too' proud. Not take space. To self-sacrificingly care for the needs of others, preferably guessing what's wanted and wished for without anyone having to say out loud what's expected of them. – Small groups of women coming together, supporting one another in talking and behaving as loud and proud as they feel like, taking space on their own terms – in spite of the external and internal forces acting against it.

40 years later the concept is still the same: A group of women (or women and trans, or just trans) deciding to train together for a certain period, maybe 6 months or a year, and depending on the wishes of the individuals in the group, meeting 1-4 times per month, 2-3 hours each time. Each group make up their own way of how to organize their trainings.³

It can be difficult finding persons interested in really committing to this type of practice, so after having some open trainings, where it's possible to try it out and see what it feels like, the groups usually close once there are enough persons willing to dedicate their time to this form of collective self-empowerment. The idea with having closed groups, is to create an atmosphere of trust and intimacy, making it easier to share experiences with the others. It is not a rule [there are no rules – there's only tradition and habit], but I would say that less than 4 persons in a group makes it difficult to play games, so I would put that as a minimum of participants for having fun and functional trainings.

The groups are self-organized and strive towards some form of non-hierarchic practice. The responsibility of creating exercises and guiding the others through them, is a task shared by all participants of the group, each time two different persons prepare the training together, according to their own wishes and needs. Sometimes a training is more focused on discussion, other times it can be more physical. The only thing that is a permanent part of the structure is the go-round in the beginning and end of the trainings, where everybody is sitting in a circle, and each one gets a turn to speak and share whatever thoughts, feelings and experiences are currently alive in them, without interruption from the others.

Other reoccurring elements in the practice is Role-Play, Physical Games and Exercises. Coming up with ideas for exercises, is a great way of empowering anyone participating in this type of group to get in touch with their inner creativity and trust that what is important for one person can be beneficial and rewarding for others too.

Around Europe, and in other parts of the world, there are different ways of organizing, and different levels of information-sharing outside the groups. Some groups have leaders, specific persons, training the others. There are adult trainers practicing with children. There are also groups training in a self-organized fashion in schools. Some go and speak publicly on national television about what they do. Some groups train secretly. The trainings can go by many different names: Feminist self defense, Wendo, Wenlido. My own idea and practice around the issue of information is that any practical exercise is okay to talk about outside the group, while the personal stories are not talked about with others. There are many reasons for keeping the information secret. Women participating in groups have been known to face ridicule by male spouses. There have also been cases of women sharing physical self-defense skills with their male partners, and later having these techniques used against them. I've also heard of trainers having their property destroyed, some bikes burnt, by a community hostile to their practice. I myself have faced ridicule, massively defensive reactions, and have been denied training space by the community I'm in, based on that the practice would not be 'fair' against men, if the trainings don't allow the participation of men as well. The idea of not including men, is not there to 'make them into the enemy', or about being 'against' them. I wish for men to deal with their own role-jail of machismo and unemotionality. The feminist self defense groups are there as a marginal space for persons facing a certain type of reality, hopefully finding the

³ For more information on feminist self-defense: http://www.myspace.com/feminist_sister

space there, to realize themselves and trying out different ways of relating to themselves and one another. It's important though, for these groups to maintain an awareness, that power-relations and violence exist and need to be dealt with within all spaces. I've heard of sexualized assault occurring within a women only group, and this setting off the usual mechanisms of denial and splitting the community into 'for' and 'against' the perpetrator. In the first group I took part in, internal power-relations were not discussed, and I ended up having a pretty damaging experience where I was told I should seek therapy by the other participants. Class and different backgrounds, as well as different expectations on how to interact socially, was a big part of that conflict – but instead of talking it through as a political fight, it was pushed into the 'private'/'personal' sphere, and I ended up leaving the group, as the 'odd one out'.

It's important to actively seek ways to talk about the power-relations existing. In India there is a higher awareness of the differences, and the importance of tools for dealing with them constructively, and the network there has introduced Nonviolent Communication (nvc) as a part of their training.

I leave it up to each group to organize in whatever way that makes sense to them in their specific context. In relation to question of information-sharing outside the groups and networks, I choose a high level of openness, since I wish for more women/trans to tap into the power that can be found in this form of organizing in a daily existence too often focused on mere survival.